

6290 sayılı Kanunun 4 ncü maddesindeki «Teminatın verildiği tarihten başlamak üzere» kaydının, bu kanunun meriyete girmesinden evvel 5383 sayılı Kanunun 24 ncü maddesine tevfikan tekrar ihracı kaydiyle muvakkaten yurda ithal edilen eşyanın vergileri için alınan teminat mektuplarındaki faiz şartına teşmil edilip edilmeyeceği hususunun tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi ve Muvakkat Encümen mazbatası (3/307)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 72-28/1098

19 . III . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

6290 sayılı Kanunun 4 ncü maddesindeki «Teminatın verilmediği tarihten başlamak üzere» kaydının, bu kanunun meriyete girmesinden evvel 5383 sayılı Kanunun 24 ncü maddesine tevfikan tekrar ihracı kaydiyle muvakkaten yurda ithal edilen eşyanın vergileri için alınan teminat mektuplarındaki faiz şartına teşmil edilip edilemeyeceği hususunun tefsirine dair Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden alınan 6 . II . 1956 tarihli ve 21-A/12046-18209 sayılı yazı ile ilişkilerinin suretleri bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğinin ifasına müsaadelerini saygılarımla arz ve rica ederim.

Başvekil

A. Menderes

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin 6 . II . 1956 tarihli ve Hukuk Müşavirliği 21 - A/12046 - 18209 sayılı yazısı suretidir

Yüce Başvekâlete

5383 sayılı Gümrük Kanununun 24 ncü maddesinde yazılı bulunduğu şekilde tekrar ihracı kaydı ile geçici olarak yurda giren ve bu sebeple vergileri teminata bağlanan eşyanın ezcümle bu maddenin 2 nci fıkrasında mezkûr olup memleket mahsullerinin ihracında ambalâj maddesi olarak kullanılan kanaviçe, kutu ve sairinin bu şartla yurda gelmiş olmasına rağmen müddeti içinde ihracedilememesi haline karşı eşyanın yurda girdiği ve dolayısıyla verginin teminata bağlandığı tarih ile bilâhara ihracedilmediği için teminatın nakde çevrildiği tarih arasındaki müddetler için ilgililere faiz şartı da tahmil edilmiş, bu suretle tesbit edilen muamele uzun zaman tatbik edilegelmiştir.

Bir aralık mükelleflerden bâzıları kanunda böyle bir hükmün bulunmadığından bahisle Devlet Şûrası nezdinde dâva açmışlar ve neticede kazanmışlardır.

Bu durum karşısında mahsullerimizin ambalâj maddesi olarak yurt dışına çıkarılmıyacak olan eşyalar için kullanılmasını, böylece verginin geciktirilmesini ve neticede geçici kabul rejiminin suiistimal edilmesini önlemek maksadiyle faiz şartını kanuna koymak lüzumu hissedilmiş, keyfiyet 6290 sayılı Kanunun 4 ncü maddesiyle Gümrük Kanununun 24 ncü maddesine 12 nci fıkra ilâve edilmek suretiyle temin edilmiştir.

Fıkranın metni (yukarıdaki fıkralara göre memlekete geçici olarak sokulan vergilere nakitten gayri şekilde teminata bağlanmış olup süresi içinde zorlayıcı sebepler olmasına rağmen yurt dışı edilmeyen, antrepo ve gümrükçe müsaade olunan mahallere konulmayan, eşyaya terettübeden vergi ve resimlere ilâveten teminatın verildiği tarihten başlamak üzere gecikmeden mütevellit kanuni faiz tahsil edilir) şeklindedir.

Bu fıkroda (Teminatın verildiği tarihten başlamak üzere gecikmeden mütevellit kanuni faiz tahsil edilir) denilmiş olmasına ve tatbikatımız da buna göre yapılmış bulunmasına rağmen Devlet Şûrası tetkikine arz edilen ihtilâflarda ilkin; teminatın alındığı tarihte kanunda böyle bir hüküm bulunmadığından ve 6290 sayılı Kanunun 4 ncu maddesinin makale şâmil olmadığından bahsile bu kanunun yürürlüğe girdiği 7 . VI . 1954 tarihinden sonra da müddetleri devam eden teminat mektuplarındaki faizlerin de alınmayacağına karara bağlanmış, bu yoldaki kararlara karşı vâkı müdafaa ve ısrarlarımız üzerine ancak 6290 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7 . VI . 1954 tarihinden önceki müddetler için teminat mektuplarında yazılı faizlerin tahsil edilmiyeceğini karara bağlanmış, böylece müddeti kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraya sirayet eden teminatların 6290 sayılı Kanunun meriyeti zamanı ile tedahül eden süreleri için faiz şartını kabul ve tasvibeylemiştir.

Halbuki, bidayetten beri tatbik edilen bu muamelede ne umumi ve ne de hususi hukuk hükümlerine aykırı bir eihet bulunmadığı gibi kanunun metnindeki (Teminatın verildiği tarihten başlamak üzere) kaydı önceki muameleleri de iştimal ve tasvibeder mahiyette bulunmaktadır.

Hâlen bu neviden derdest olan birçok dâvalarımız mevcuttur.

Mezkûr dâvaların âkibetlerinin ona göre tâyni için kanundaki (Teminatın verildiği tarihten başlamak üzere) kaydının daha evvel alınmış bulunan teminat mektuplarındaki faiz şartını iştimal ve tasvibedip etmediği hususunun tefsir yoluyla halline yüksek müsaadelerini saygı ile arz ve rica ederim.

Gümrük ve İnhisarlar Vekili

T. C.

Devlet Şûrası
Dördüncü Daire
E. No. 54/174
K. No. 54/1734

21 - A/57427

Dâvacı : Ege Ticaret T. A. Ş. Atatürk Caddesi No : 24 İzmir.

Vekili : Avukat Emin Arsan - İzmir Barosu avukatlarından.

Dâvalı : Gümrük ve Tekel Vekâleti

Dâvanın Ö : 23 . XI . 1949 tarih ve 2939 sayılı muvakkat kabul beyannamesi ile İzmir Giriş Gümrüğünde işleme konularak ithal edilen ambalâj maddelerinin müddeti içinde ihraçına imkân bulunması sebebiyle, ithâl sırasında idareye tevdi etmiş oldukları banka teminat mektubunun nakde tahvili sırasında gecikme faizi namıyla tahsil edilen 1 912 lira 23 kuruşun iadesi talebinden ibarettir.

Dâvalının C. Özeti : Dâvanın iptidaen vazifesizlik noktasından ve süre aşımından esastan da kanuni mesnedi bulunmamasından reddi istenmiştir.

Kanun Sözcüsünün D : Usule mütadair müdafaa vârit değildir. Esasa gelince : Hâdisede faiz aranması kanuna muhalif olduğundan muamelenin iptali gerekir.

Türk milleti namına

Hüküm veren Devlet Şûrası Dördüncü Dairesince işin gereği düşünüldü : Dâva, idari bir muameleden tevellüdetmesi itibariyle vazifesizlik def'i vârit bulunmadığı gibi süre aşımının mebdei tah-

sil tarihi olduğundan dâvalının usule ait iddiaları yerinde görülmemiştir.

Muvakkat kabul suretiyle ithal edilen eşyanın muayyen müddet zarfında ihracedilmemesi halinde gerekli Gümrük Resminin tahsili bakımından teminata raptedilmesi mevzuat hükümleri icabından olmakla beraber bu gibi ithaller sebebiyle alınacak teminat mektupları dolayısıyla faiz alınacağına dair Gümrük Kanununda her hangi bir sarahat bulunmadığından bunun hilâfına müesses muamelede kanuni isabet görülmemiştir. Dâvanın bu sebeple kabulü ile faiz olarak tahsil edilen paranın dâvacıya iadesine ve 800 kuruş ilâm harcından geri kalan 550 kuruşun da dâvacıdan alınmasına 22 . V . 1954 tarihinde çoklukla karar verildi.

Reisi	Âza	Âza	Âza	Âza
B. Arkaç	M. Kıp	Z. Önen	H. Arkök	E. A. Kat

T. C.

Devlet Şûrası

Dördüncü Daire

Esas No. 955/688

Karar No. 955/3204

21 - A/2877

Dâvacı : Nedim Prinççioğlu. (Aşirefendi Caddesi Katircioğlu Han Kat 5 No. 1) İstanbul

Dâvalı : Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti

Dâvanın özeti : Gümrük Kanununun 24 ncü maddesi gereğince İstanbul'a Giriş Gümrüğünün 4 . VIII . 1950 tarih ve 17698 sayılı muvakkat kabul beyannamesiyle yurda sokulan eşyanın muayyen müddet zarfında ihracedilmemesi sebebiyle teminat mektubunun gümrüğe verildiği tarih ile paraya çevrildiği tarih arasında geçen günlere ait tahakkuk ettirilen faizler için Gümrük Vekâletine vâkı müracaatın reddine mütedair vekâletçe müesses muamelenin iptali talebinden ibarettir.

Savunmanın özeti : Dâvanın evvel emirde vazifesizlik, ehliyetsizlik ve süre aşımından, esastan yapılan muamelede bir kanunsuzluk bulunmadığından dâvanın reddi gerekeceği yolundadır.

Kanun Sözcüsünün D. : Dâvalının usule ait defileri vârit değildir.

5383 sayılı Kanunda faiz şartına dair hüküm bulunmamasına 6290 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin makable teşmili caiz bulunmamasına fakat mezkûr maddenin meriyete girmesi ile evvelce verilen taahhütnamedeki faiz şartı kanuniyet kesbeylemesine nazaran 7 . VI . 1954 tarihinden evvele ait faizin aranmaması iktiza ettiğiinden yapılan işlemin tadiilen tasdikı gerektiği düşünülmeğtedir.

Türk Milleti namına

Hüküm veren Devlet Şûrası Dördüncü Dairesince işin gereği düşünüldü.

Dâvalının usule ait defî vârit değildir. Esasa gelince :

Muvakkaten ithal edilen eşyanın muayyen müddet zarfında ihracedilmemesi halinde gerekli Gümrük Resminin tahsil bakımından teminata raptedilmesi mevzuat hükümleri icabından olmakla beraber bu gibi ithaller sebebiyle alınacak teminat mektupları dolayısıyla faiz aranacağına dair 5383 sayılı Gümrük Kanununda her hangi bir sarahat bulunmamasına 6290 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin makable teşmili caiz olmamasına binaen 7 . VI . 1954 tarihinden evvele ait faizin aranmaması icabedeceğinden dâvanın bu bakımdan kabulüne ve 1 000 kuruş ilâm harcından geri kalan 750 kuruşun da dâvacıdan alınmasına 22 . XI . 1955 tarihinde çoklukla karar verildi.

Reisi	Âza	Âza	Âza	Âza
B. Arkaç	Z. Önen	İ. Senil	H. Arkök	E. A. Kat

(S. Sayısı : 274)

Muvakkat Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat Encümen

Esas No. 3/307

Karar No. 3

10 . VII . 1956

Yüksek Reisliğe

5383 sayılı Gümrük Kanununun 24 ncu maddesine 6290 sayılı Kanunun 4 ncu maddesiyle ilâve olunan 12 nei fıkranın tefsiri hakkındaki Başvekâlet tezkeresi, Umumi Heyetin 26 . III . 1956 tarihli ve 49 ncu İnikadında verilen karar gereğince encümenimize havale edilmiş bulunduğundan encümenin 6 . VII . 1956 tarihli toplantısında Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti temsileisinin de huzuriyle okunup incelendi.

5383 sayılı Gümrük Kanununun 24 ncu maddesinde yazılı bulunduğu şekilde tekrar ihraç kaydiyle geçici olarak yurda giren ve bu sebeple vergileri nakitten gayri şekilde teminata bağlanmış olan eşyaların müddeti zarfında zorlayıcı sebepler olmaksızın yurt dışına çıkarılmamaları halinde, eşyaya terettübeden vergi ve resimlere ilâveten teminatın verildiği tarihten başlamak üzere gecikmeden mütevellit kanuni faizinin tahsil edileceği 7 . VI . 1954 tarihinde yürürlüğe giren 6290 sayılı Kanunun 4 ncu maddesi hükümü iktizasından bulunmaktadır. Mezkûr madde ile 5383 sayılı Gümrük Kanununun 24 ncu maddesine 12 nei fıkra olarak ilâve olunmuş bu hükümün, makale şümulü olmayacağı ve bu gibi muvakkat ithaller sebebiyle alınacak teminat dolayı-

siyle ancak, ilâve olunan 12 nei fıkranın meriyete girdiği 7 . VI . 1954 tarihinden sonrası için faiz aranması icabedeceği ve bu tarihten evvele ait zaman için faiz istenemeyeceği aşikâr olup bu suretle bir anlayış ve tatbikatın umumi prensiplere de uygun düşeceği bedihi bulunduğundan bu sarahat karşısında tefsire mahal olmadığına karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Muvakkat Encümen

Reisi

Trabzon

M. R. Tarakçioğlu

Kâtip

Muş

Ş. Çağlayan

Çankırı

T. Akman

Kastamonu

B. Aktaş

M. M.

Kastamonu

H. Dura

Bursa

M. Erdener

Gümüşane

H. Tokdemir

Kütahya

A. Kavuncu

İmzada bulunamadı

Ordu

B. Baykal

